

Witam Was, Drogie Dzieci! Witam również Rodziców!

W celu ułatwienia pracy logopedycznej w domu oraz usystematyzowania naszej wspólnej pracy, będę publikować niezbyt obszerne zestawy konkretnych ćwiczeń na dany tydzień nauki – w jednym dokumencie. Uwzględnię w nich wszystkie wady wymowy, które występują u dzieci. Będą to ćwiczenia oddechowe, usprawniające narządy mowy, artykulacyjne, a także propozycje gier oraz karty pracy, które będzie można wydrukować, jeśli posiadają Państwo drukarkę.

Ćwiczenia oddechowe i usprawniające motorykę narządów mowy są skierowane do wszystkich dzieci. Natomiast ćwiczenia artykulacyjne przeznaczone są dla dzieci, które uczą się prawidłowej wymowy głosek danego szeregu lub głoski [r] lub innych głosek, np. głoskę [sz] powinny ćwiczyć dzieci, wadliwie realizujące głoski szeregu szumiącego, a głoskę [s] dzieci deformujące głoski syczące. Dla innych dzieci, prawidłowo realizujących dane głoski, może to być materiał do jej utrwalenia. Ćwiczenia lewopółkulowe oraz karty pracy z grafomotoryką są do wykorzystania przez wszystkie chętne dzieci.

Jeśli uda się wam wydrukować kolorowanekę, to proszę o pokolorowanie, zrobienie zdjęcia i przysłanie go do mnie, np. mms-em. Jeśli jednak nie posiadacie drukarki, proszę o wykonanie własnego rysunku i również przysłanie do mnie. Zachęcam do odwiedzenia strony internetowej www.mimowa.pl, gdzie znajdziecie gry logopedyczne. Pozdrawiam.

1. Na początek proponuję **ćwiczenia oddechowe**. Mają one na celu wydłużenie fazy wydechowej oraz kształtowanie prawidłowego toru oddechowego. Oto kilka propozycji ćwiczeń oddechowych:
 - nabieramy powietrze nosem i jak najdłużej wypuszczamy ustami,
 - dmuchamy na świeczkę, wiatraczek, piłeczkę pingpongową lub kulkę z waty,
 - dmuchamy na gorącą herbatę lub zupeę,
 - naśladujemy syrenę – „ eu-eu-eu”, „ au-au-au” – na jednym wydechu,
2. Teraz poćwiczmy narządy mowy. Oto kilka **ćwiczeń usprawniających motorykę** warg, policzków, języka, żuchwy i podniebienia miękkiego.
 - **Ćwiczenia warg i policzków**
 - **całusek** - ściągamy usta i wysuwamy do przodu
 - **naśladowanie odgłosu pojazdu** - wymawiamy bardzo dokładnie na przemian samogłoski **i – u**
 - **pyszczyk rybki w wodzie** - zęby złączone, wargi zaokrąglone i lekko wysunięte do przodu, zamykają się i otwierają
 - na zmianę pokazujemy **uśmiech i „pyszczyk rybki”** przy złączonych zębach
 - mocno zaciskamy usta i otwieramy,
 - **malujemy policzki** – buzia jest zamknięta, przesuwamy czubek języka w górę i w dół po wewnętrznej powierzchni policzka np. prawego, następnie lewego,

- **baloniki** – nadymanie policzków.

- **Ćwiczenia języka**

- **język – dzięcioł, który stuka w pień drzewa** - buzia otwarta, czubek języka stuka po wałku dziąsłowym za górnymi zębami
- **”zagniatanie ciasta”**- buzia otwarta, czubek języka naciska na wałek dziąsłowy
- **malowanie podniebienia czubkiem języka** - buzia otwarta, czubek języka przesuwa się od górnego wałka dziąsłowego w stronę gardła
- **kłaskanie** - „przyklejanie” języka do podniebienia i głośne „odklejanie” go,
- **„koci grzbiet”** – opieranie czubka języka o wewnętrzną powierzchnię dolnych zębów i próby unoszenia środka języka do podniebienia,
- **„hi hi”** – naśladowanie śmiechu o brzmieniu wysokim, średnim, niskim, na przemian cicho i głośno.

- **Ćwiczenie zuchwy**

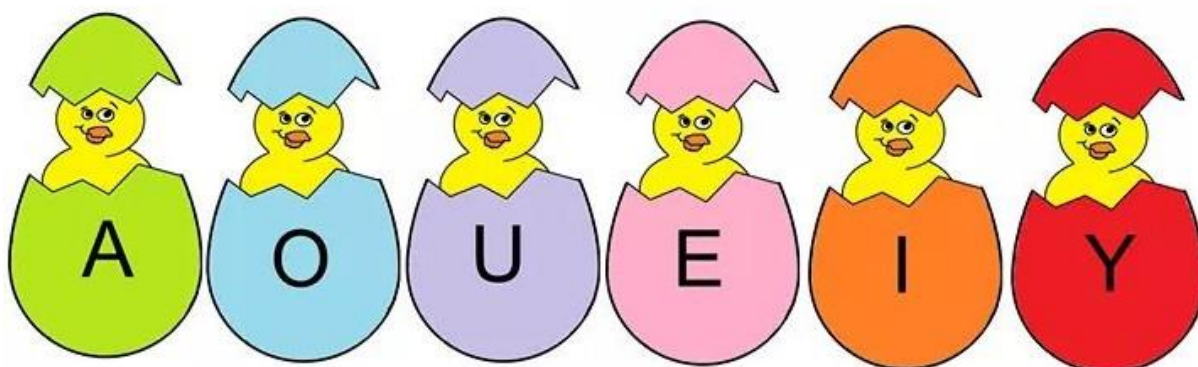
- **guma do zucia** – naśladujemy zucie gumy.

- **Ćwiczenia podniebienia miękkiego** (szczególnie ważne przy niewłaściwej realizacji głosek ciszących [ś,ź,ć,dź] i nosowaniu)

- ziewamy z szeroko otwartą buzią
- przenosimy skrawki papieru, płatki kukurydziane, kawałki waty za pomocą słomki do napojów z jednego miejsca w drugie – należy chwycić wargami słomkę i na wdechu „złapać” dany przedmiot przez zassanie go do słomki, aby przenieść go w wybrane miejsce,
- naśladowanie świnki – chrum, chrum,
- naśladowanie kurki – ko, ko, ko.

3. **Ćwiczenia artykulacyjne**

Aparat mowy jest już „wygimnastykowany”, możemy więc poćwiczyć artykulację głosek, sylab i wyrazów. Zaczniemy do samogłosek. Głośno, wyraźnie i z przesadną artykulacją czytamy samogłoski zapisane na pisankach. Możecie też nazwać kolory, na jakie zostały pomalowane jajka wielkanocne.

Teraz z dziećmi uczącymi się właściwego wymawiania głosek szumiących, wykonamy ćwiczenia z pierwszą głoską tego szeregu, czyli głoską [sz].

Głoska [sz]

Na pewno pamiętacie, że podczas wymawiania głoski [sz]:

- usta są zaokrąglone, wysunięte (tworzą ryjek)
- zęby są zbliżone do siebie (ale nie zaciśnięte)
- czubek języka jest za górnymi zębami (w okolicy wałka dziąsłowego)

Pierwsze ćwiczenie to :

Zabawa w „szumki” – Rodzic (może być także babcia lub dziadek) wypowiada zdanie, dziecko wybrzmiewa głoskę [sz]:

- szumi morze – szszsz...
- szumi wiatr – szszsz....
- szumi las – szszsz...
- szumi woda – szszsz...
- szumią drzewa – szszsz...
- szumią liście – szszsz...
- szumię ja – szszsz...
- szumisz ty – szszsz...

Dziecko czyta lub powtarza za rodzicem sylaby, logotomy i wyrazy zawierające głoskę [sz]:

sza, szo, sze, szu, szy asza, aszo, asze, aszu, aszy

osza, oszo, osze, oszu, oszy, esza, eszo, esze, eszu, eszy,

usza, uszo, usze, uszu, uszy, ysza, yszo, ysze, yszu, yszy

/sz/ w nagłosie

szafa	szpital	szyna
szala	szachy	szynka
szabla	szopa	szyszka
szampon	szum	szelki
szalik	szpital	szewc
szatnia	szuflada	sztuka

Przechodzimy do ćwiczeń głosek syczących i pierwszej głoski tego szeregu.

Głoska [s]

Pamiętacie układ aparatu mowy przy artykulacji głoski [s]?

- język leży za dolnymi zębami, (jak przy [a])
- wargi rozchylone, spłaszczone przylegają do zębów,
- zęby widoczne (jak w lekkim uśmiechu).

Czytamy lub powtarzamy za rodzicem.

Głoskę[s], ćwiczoną w różnych pozycjach w wyrazie, początkowo przedłużamy.

sa, so, se, su, sy;

asa, aso, ase, asu, asy

osa, oso, ose, osu, osy

esa, eso, ese, esu, esy

usa, uso, use, usu, usy

ysa, yso, yse, ysu, ysy;

as, os, es, us, ys.

/s/ w nagłosie

SAD	SEN	SONDA
SATYNA	SELER	SOPEL
SAMOCHÓD	SOBOTA	SOSNA
SAMOŁOT	SOK	SOWA
SALAMI	SOS	SUCHY
SANKI	SYPIALNIA	SYMPATIA
SASANKA	SYPAĆ	SYROP
SÓL	SUROWY	SUMIENNY

Głoska [ś]

Do ćwiczeń z głoską [ś] zapraszam dzieci, które nieprawidłowo wymawiają głoski ciszące. Wymawiając głoskę [ś]:

- czubek języka opieramy o dolny wałek dziąsłowy;
- środek języka unosi się do przedniej części podniebienia twardego;
- usta nieznacznie wysuwamy do przodu, a kąciaki zaciskamy;
- zbliżamy zęby tworząc szczelinę.

Dziecko czyta lub powtarza za rodzicem logotomy i wyrazy zawierające głoskę [ś]:

isi, isia, isio, isie, isiu, sia, sio, sie, siu, si

asia, asio, asie, asiu, osia, osio, osie, osiu, osi

esia, esio, esie, esiu, esi, usia, usio, usie, usiu, usi

ysia, ysio, ysie, ysiu, ysi, aś, oś, eś, uś, yś

/ś/ w śródgłosie

ASIA	WIESIA	MYŚLIWY
KASIA	JASIA	TAŚMA
ZOSIA	MAMUSIA	UŚMIECH
LUSIA	GOSPOSIA	JAŚMIN
MARYSIA	GAŚNICA	NALEŚNIK
BOGUSIA	MAŚLAK	HUŚTAWKA

Głoska [r]

Ćwiczenia z głoską [r] rozpoczniemy od naśladowania różnych odgłosów i artykulacji logotomów.

Próby naśladowania odgłosów, zaczynając od szeptu:

- śpiewu ptaków - **tri li li**,
- gry na trąbce - **tra ta ta, tru tu tu, tre te te**,
- zepsutego zamka karabinu - **tr tr tr, dr dr dr**,
- warczenia psa - **wrr, wrr, wrr**,
- ruszającego traktora –
tur tur tur,
tyr tyr tyr,
pyr pyr pyr,
- odlotu ptaków - **fru, fru, fru**,
- ćwierkania wróbli - **ćwir, ćwir**,
- zatrzymywania konia - **pr, pr**,
- odgłosu świnki - **chrum, chrum**,
- chrapania - **chr, chr, chr**,
- dzwoniącego tramwaju - **dryń, dryń**,
- chrupania - **chrup, chrup**,
- szorowania - **szuru, szuru**,
- zapalania światła – **pstryk**,
- łamania gałęzi – **trach**.

Głoska [r] w zbitkach spółgłoskowych z głoską [t] i w wyrazach:

tra, tro, tru, tre, try, atra, atro, atre, atru, atry
otra, otro, otre, otru, otrzy, etra, etre, etru, etry
utra, utro, utru, utry, ytra, ytro, ytre, ytry

TRAN	TRÓJKĄT	CYTRYNA	PATRYCJA
TRASA	TRUSKAWKA	CHYTRY	PIETRUSZKA
TRAPEZ	TRUTEŃ	FUTRO	POTRAWA
TRAWA	TRYB	FUTRYNA	STRACH
TRATWA	TRYBUNA	GETRY	STRAŻAK

Mowa bezdźwięczna

Ćwiczenia fonacyjne:

- Wymawiamy przedłużone samogłoski z wstawianiem [m] na końcu logotomów:

aaaaaaaaaaaaaaaaam,

ooooooooooooooooom,

eeeeeeeeeeeeeeeeem,

uuuuuuuuuuuuuum,

yyyyyyyyyyyyyyym,

iiiiiiiiiiiiiiiiiiim.

- Czytamy sylaby, wyrazy.

Sylaby otwarte
Zawierają samogłoski: A, E, I, O, U, Y,
oraz spółgłoski: D, M, T.

MAMA	TATA	TAMA
MA MA	TA TA	TA MA
MATA	DATA	DAMA
MA TA	DA TA	DA MA
MODA	META	DEMO
MO DA	ME TA	DE MO
DUMA	MITY	TOMY
DU MA	MI TY	TO MY

© Wszelkie prawa zastrzeżone
All rights reserved

BystreDziecko.pl

Sylaby otwarte
Zawierają samogłoski: A, I, O, U, Y,
oraz spółgłoski: B, D, P.

BABY	DUDY	PUPA
BA BY	DU DY	PU PA
BADA	DOBA	PADA
BA DA	DO BA	PA DA
DYBY	BUDA	BODY
DY BY	BU DA	BO DY
DIPY	PADY	BIDA
DI PY	PA DY	BI DA

© Wszelkie prawa zastrzeżone
All rights reserved

BystreDziecko.pl

Sylaby otwarte
Zawierają samogłoski: A, E, I, O, Ó, U, Y,
oraz spółgłoski: M, P, B, L, F, W.

FALE	LAWA	WABI
FA LE	LA WA	WA BI
LUFY	MEWA	MÓWI
LU FY	ME WA	MÓ WI
WOLA	PUFA	LEWO
WA LA	PU FA	LE WO
PAWI	BAWI	MUFA
PA WI	BA WI	MU FA

© Wszelkie prawa zastrzeżone
All rights reserved

BystreDziecko.pl

Załączniki do wydruku:

- **Załącznik 1.** 22 kwietnia obchodzimy Dzień Ziemi. Logopedyczna Ziemia pomoże wam poćwiczyć narządy mowy.
 - **Załącznik 2.** Sylaby z głoską [sz].
 - **Załącznik 3.** Ćwiczenia lewopółkulowe
 - **Załącznik 4.** Grafomotoryka – kolorowanki tematycznie związane z Dniem Ziemi.
-

Załącznik 1.

Uśmiechnij się pokazując zęby ;)

HulajMowa

Zrób uśmiech i dzióbek na zmianę.

HulajMowa

Język do "zaczarowanego miejsca" (za górnymi zębami)

HulajMowa

Policz swoje zęby na górze

HulajMowa

Policz językiem zęby na dole

HulajMowa

Zrób zdziwioną minę

HulajMowa

Zrób wdych nosem,
a wydech ustami

HulajMowa

Umyj górne zęby językiem

HulajMowa

Uśmiechnij się jednym
kąciem ust

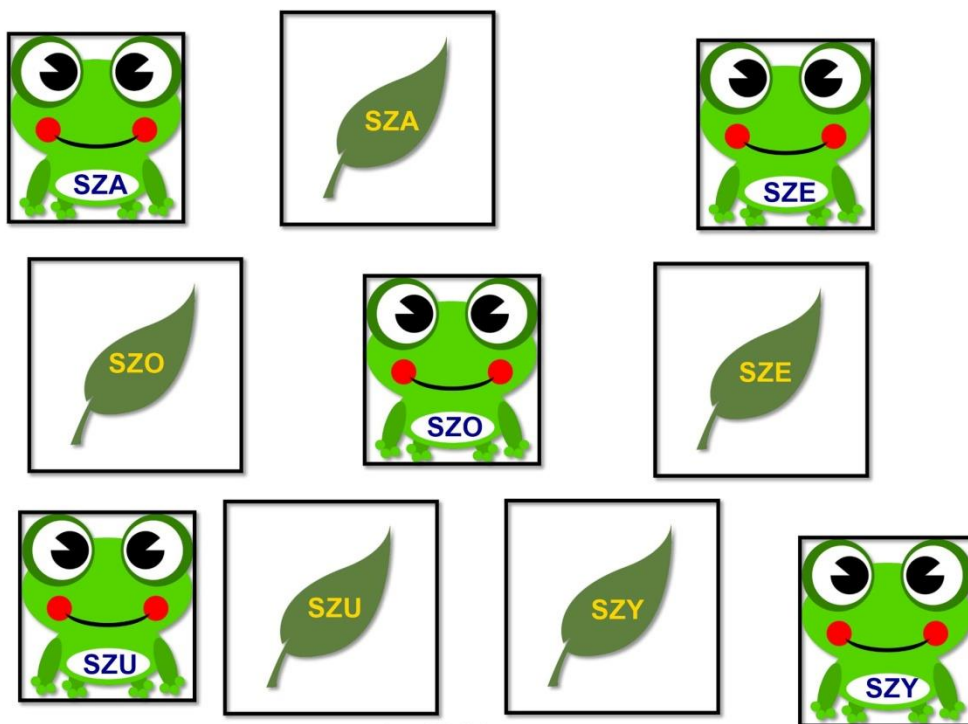
HulajMowa

Napetnij policzki powietrzem

HulajMowa

Załącznik 2.

Inez Kijańska

Załącznik 3.

Inez Kijańska

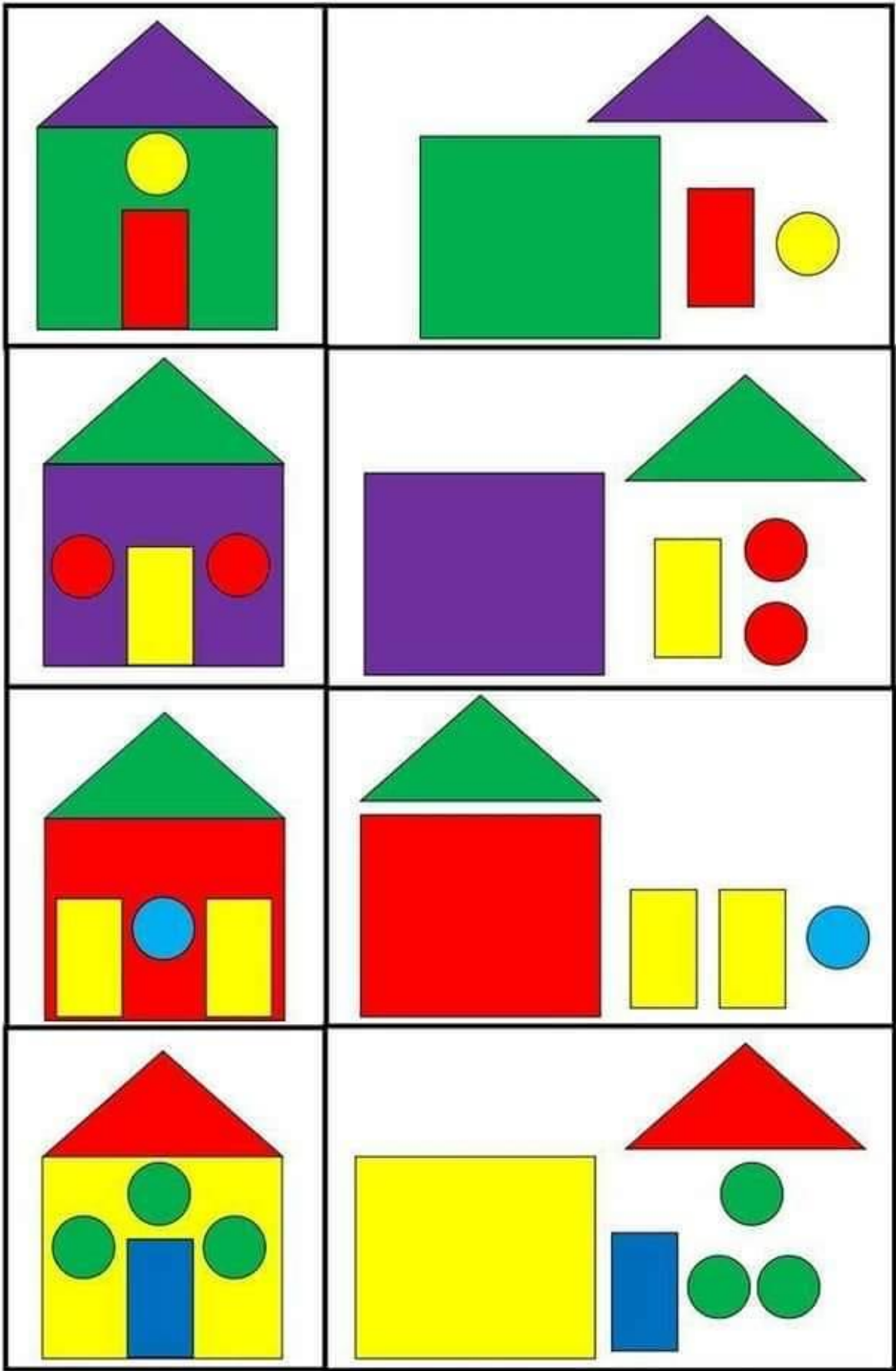
Szeregowanie

Inez Kijańska

Źródło: <https://logopeda-kijanska.pl/pomoce.html>

Puzzle

Załącznik 4.

<https://familyfriendlywork.org/friendly-bare-tree-coloring-page/>

